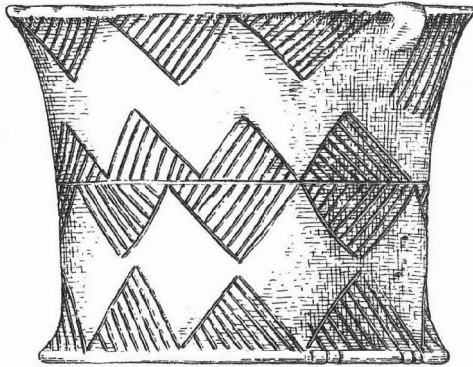

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

NÁLEZ POLOTOVARU KAMENNÉ SEKERY NA PODSTRÁNSKÉ ULICI V BRNĚ /okr. Brno - město/

Antonín Přichystal, ÚÚG, pobočka Brno

Při úpravě zahradních teras za domem č. 48 na Podstránské ulici v Brně na jaře 1982 našel K. Kudynek polotovar kamenné sekery, jež předal autorovi této zprávy. Zahradní terasy jsou vytvořeny na příkrém svahu, který je součástí jihozápadního úbočí Stránské skály. V okolí artefaktu nebyly pozorovány podle sdělení nálezce žádné další archeologické materiály. Poněvadž polotovar sekery byl zjištěn ve svahových sedimentech na spodní části úbočí, je pravděpodobné, že tam byl přemístěn splachy z vyšších partií a nebyl zřejmě na svém původním místě.

Polotovar sekery má délku 12,5 cm, šířka kolísá mezi 4,4 cm v tylové části a 6,6 cm v břitové části, výška je 2,9 cm, váha činí 384 g. V nárysu má trapezovitý tvar. Typologicky jde o vyspělou formu, kterou je možné zařadit do eneolitu, případně do mladého neolitu /za posouzení děkuji M. Salašovi z Moravského muzea/. Artefakt byl vyroben přitlukáním ze zbrídlíčnatělého diabasu, který pochází z metabazitové zóny brněnského masívu. Plochy břídlíčnatosti byly při výrobě využity a zůstaly zachovány na podstavě a hřbetu polotovaru sekery. Původně temně zelená barva horniny je viditelná pouze na čerstvém lomu v břitové části, jinak je povrch horniny patinován do světle šedozeleného odstínu.

Nález má význam ze dvou hledisek. Za prvé dokumentuje použití dalšího typu horniny z metabazitové zóny brněnského masívu - diabasu - k výrobě broušené industrie /již dříve je popsáno využívání zelených břidlic, všesměrných amfibolických dioritů a dioritových porfyritů/¹. Za druhé signalizuje možnost výskytu ještě jiného exploatačního centra zdejších jurských rohovců, tentokrát někde na jihozápadním úbočí Stránské skály, vedle již známé lokality kultury nálevkovitých pohárů, ležící zhruba kilometr východněji.

Literatura:

A. Přichystal, Petrografické studium štípané a broušené industrie z lokality s MMK v Brně - Bystrci, 1981, 8 stran, MS Muzeum města Brna.

Fund des Halbfabrikates einer Steinaxt in der Podstránská Gasse in Brno /Bez. Brno-město/. Im Garten des Hauses Nr. 48 in der Podstránská Gasse in Brno hat man das Halbfabrikat einer Steinaxt, ohne weiteres Begleitmaterial, gefunden. Typologisch handelt es sich um eine entwickelte Form, die man in das Aneolithikum oder in das junge Neolithikum einreihen kann. Als Rohstoff wurde Diabas aus der metabasischen Zone des Massivs von Brno benützt und somit ist ein weiteres Beispiel für die Verwendung dieser Gesteine zur Herstellung von geschliffenen Werkzeugen gegeben. Man kann nicht ausschliessen, dass dieser Fund das Vorkommen eines von den Zentren der Exploitation der Hornsteine signalisiert, die in Jura-Kalksteinen der Stránská skála vorkommen.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NA ENEOLITICKÉM VÝŠINNÉM SÍDLIŠTI VE VÝROVICÍCH

/okr. Znojmo/

Ivo Rakovský, AÚ ČSAV Brno

/Tab. 3-4/

Eneolitická výšinná osada ve Výrovicích je známa již z dřívějších výzkumů F. a V. Vildmorce a katedry prehistorie FF UJEP. V současné době probíhá v její těsné blízkosti výstavba údolní nádrže na Jevišovce a část lokality bude touto stavbou zničena. Proto jsme zde v červenci a srpnu 1982 provedli předstihový záchranný výzkum spojený s kompletní geodetickou dokumentací celého areálu výšinného sídliště. Výzkumné práce se zaměřily na jihozápadní část lokality, kde byla buldozerem a posléze ručně skryta a začištěna plocha cca 50 x 40 m a položeny další sondy. Celkem jsme zde prozkoumali 145 archeologických objektů. Nejstarší zjištěné osídlení náleželo nejmladší fázi kultury s MMK, jejíž keramický materiál pocházel převážně z kulturní vrstvy. Výjimečný nález představuje žárový hrob uvedené kultury, již druhý z tohoto výšinného sídliště. Spálené kosti byly vloženy do mělké jamky a překryty částmi 3 nádob. Rovněž většinou z kulturní vrstvy pochází materiál KNP. Velmi sporadicky jsme narazili i na keramiku zdobenou brázdě-

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné